

DETYRAT DHE PËRGJEGJËSITË E INSPEKTORATIT KOMBËTAR TË MBROJTJES SË TERRITORIT.

Në referim të ligjit nr. 9780 datë 16.07.2007 "Për Inspektimin dhe Mbrojtjen e Territorit nga Ndërtimet e Kundërligjshme", i ndryshuar, Inspektorati Kombëtar i Mbrojtjes së Territorit është institucion buxhetor, publik, me statusin e personit juridik, i specializuar në kontrollin e zbatimit të ligjshmërisë në fushën e planifikimit dhe zhvillimit të territorit, në varësi të ministrisë përgjegjëse për ruajtjen dhe sigurinë e territorit dhe ndërtimeve.

Inspektorati Kombëtar i Mbrojtjes së Territorit drejtohet nga kryeinspektori, i cili emërohet nga Kryeministri, me propozimin e ministrit përgjegjës për ruajtjen dhe sigurinë e territorit dhe ndërtimeve.

Referuar ndryshimeve të fundit ligjore, Inspektoratit Kombëtar të Mbrojtjes së Territorit i janë shtuar edhe kompetenca të tjera, me anë të Ligjit nr. 99/2024 "Për Inspektimin në Republikën e Shqipërisë".

Në përputhje me nenin 9 të Ligjit nr. 9780 datë 16.07.2007 "Për Inspektimin dhe Mbrojtjen e Territorit nga Ndërtimet e Kundërligjshme", të ndryshuar, Inspektorati Kombëtar i Mbrojtjes së Territorit, nëpërmjet kryeinspektorit dhe inspektorëve ushtron këto detyra dhe përgjegjësi:

- a) ushtron kontrollin/inspektimin, me qëllim zbatimin e ligjshmërisë për mbrojtjen e territorit dhe të peizazhit nga ndërhyrjet dhe zhvillimet e kundërligjshme, ushtron përgjegjësitë e veta në nivel njësie vendore drejtpërdrejt dhe pa asnjë kufizim për ndërtimet/punimet, që lidhen me çështje, zona ose objekte me rëndësi kombëtare dhe në territor, duke garantuar një zhvillim të qëndrueshëm e të sigurt në fushën e planifikimit e zhvillimit të territorit, disiplinimit të punimeve në ndërtim dhe produkteve të ndërtimit, mbrojtjes së tokës, ajrit, ujërave, pyjeve dhe zonave të mbrojtura natyrore, monumenteve natyrore, përfshirë zonat me karakteristika unike gjeografike, zonat me rrezik natyror, rrjetet ekologjike, në fushën e menaxhimit të integruar të burimeve ujore, në fushën e menaxhimit të integruar të mbetjeve. Kryen, gjithashtu, inspektimin e instalimeve të tipave A dhe B, inspektimin mjedisor dhe në territor për zonat e mbrojtura, objektet e trashëgimisë kulturore, zonat arkeologjike, zonat me përparësi turizmin dhe brezin bregdetar, lagunat, lumenjtë, liqenet, tokat bujqësore, spitalet publike, objektet dhe terrenet sportive, objektet infrastrukturore kombëtare, burimet dhe rrjetet minerare natyrore, komplekset dhe parqet industriale, rrugët kombëtare, linjat hekurudhore dhe infrastrukturat mbështetëse, sektorin e energjisë dhe të komunikimit elektronik, aeroportet, portet dhe rrugët detare, zhvillimet në zonat ushtarake, sipas përcaktimeve ligjore në ligjin e posaçëm dhe në atë për inspektimin, si dhe në vendimet e Këshillit Kombëtar të Territorit dhe Ujit;".
- b) kontrollon zbatimin e dispozitave të këtij ligji, të ligjit për planifikimin dhe zhvillimin e territorit, si dhe të ligjit për kontrollin e disiplinimit të punimeve të ndërtimit nga struktura përgjegjëse e inspektimit pranë njësisë së vetëqeverisjes vendore dhe merr masat përkatëse në zbatim të ligjit;".

- c) kontrollon zbatimin e dispozitave ligjore në fushën e menaxhimit të integruar të burimeve ujore dhe merr masat përkatëse, sipas dispozitave ligjore përkatëse në fuqi;
- ç) kontrollon përmbushjen e kërkesave ligjore për materialet dhe produktet e ndërtimit që hidhen në treg dhe merr masat përkatëse sipas dispozitave ligjore përkatëse në fuqi;
- d) kontrollon përmbushjen e kërkesave ligjore për shfrytëzimin e karrierave të nxjerrjes së materialeve të ndërtimit dhe për pusët e ujit dhe merr masat përkatëse sipas dispozitave ligjore përkatëse në fuqi;
- dh) ushtron përgjegjësitë e parashikuara shprehimisht në ligje të tjera.
- e) për lejet e ndërtimit në kompetencë të KKTU-së bashkërendon procesin e kontrollit me Sekretariatit Teknik të KKTU-së.”.

Në përputhje me nenin 9/1, Inspektorati Kombëtar i Mbrojtjes së Territorit, përveç detyrave të tjera, të parashikuara në këtë ligj, ka të drejtë që:

- a) të ushtrojë përgjegjësitë e veta të njësisë vendore, sipas nenit 5, të këtij ligji, përndërtim/punime të kundërligjshme në territorin e njësisë vendore, që nuk përfshihen në çështje, zona ose objekte me rëndësi kombëtare dhe në territor;
- b) të ushtrojë të drejtën e ankimit në gjykatë ndaj lejes së ndërtimit, të miratuar në kundërshtim me ligjin dhe/ose dokumentet e planifikimit në fuqi.

2. Përgjegjësia, sipas shkronjës “a”, të pikës 1, të këtij neni, ushtrohet kur:

a) kërkohet nga vetë Inspektorati i Mbrojtjes së Territorit të njësisë vendore ose nga kryetari përkatës i saj, për shkak të pamundësisë financiare për ushtrimin e kësaj përgjegjësie nga inspektorati vendor, apo kërkohet nga Agjencia e Zhvillimit të Territorit, në cilësinë e Sekretariatit Teknik të KKTU-së, për lejet në kompetencë të KKTU-së.”.

b) inspektorati vendor nuk e ka inspektuar këtë territor më parë ose nuk është shprehur vendim për ligjshmërinë ose jo të ndërtimit/punimit, në përputhje me afatet dhe procedurat ligjore;

c) vendimi i inspektoratit vendor për prishje të ndërtimit të kundërligjshëm nuk është ekzekutuar brenda afatit ligjor të caktuar në këtë ligj.

3. Inspektorati Kombëtar i Mbrojtjes së Territorit, gjatë ushtrimit të kësaj detyre, për të provuarkundërligjshmërinë e ndërtimit, kryen inspektim në ndërtimin/punimin, objekt inspektimi, sipas nenit 12, të këtij ligji, dhe në rast se në përfundim të inspektimit konstaton se ndërtimi është i kundërligjshëm, vepron sipas nenit 13 të këtij ligji.

4. Inspektorati Kombëtar i Mbrojtjes së Territorit, për ushtrimin e përgjegjësisë sipas shkronjës “b”, të pikës 1, të këtij neni, bashkërendon punën me autoritetet përgjegjëse përkatëse të zhvillimit të territorit në nivel qendror.

Referuar nenit 9/2 të këtij ligji, Inspektorati Kombëtar i Mbrojtjes së Territorit ka përgjegjësi ekskluzive, në përputhje me këtë ligj, për ndërtimet e kundërligjshme, të përhershme apo të përkohshme, të ngritura mbi sipërfaqen ujore, përkatësisht mbi shtratin e lumenjve, liqeneve dhe deteve, pavarësisht nëse kanë ose jo pikë lidhjeje me bregun e lumit, liqenit ose detit. Në rastet kur inspektorati i mbrojtjes së territorit në nivel vendor konstaton ekzistencën e ndërtimeve të tilla ia përcjell çështjen për kompetencë Inspektoratit Kombëtar të Mbrojtjes së Territorit.

2. Inspektorati Kombëtar i Mbrojtjes së Territorit kryen inspektimin, sipas pikës 1, të këtij neni, në njërin nga format e mëposhtme:

- a) periodik, të pakën 1 herë në vit, në çdo mjedis të vënë në dispozicion të të tretëve nga shteti shqiptar, në bazë të marrëveshjeve koncesionare shtetërore;
- b) brenda 15 ditëve pune, kur autoriteti kontraktor ose organi shtetëror i autorizuar, sipas rastit, depoziton një kërkesë me shkrim për rikthimin e ligjshmërisë së mjediseve të dhëna me koncesion shtetëror;
- c) brenda 15 ditëve pune, kur administrata detare njofton se në mjediset ujore të porteve të shpallura kryhen ndërtime/punime pa lejen përkatëse ose në kundërshtim me parashikimet e bëra në to;
- ç) me kërkesë me shkrim të kryetarit të njësisë vendore.

Shkronjat "a" dhe "b", të pikës 2, të këtij neni, përfshijnë edhe rastet e koncesioneve për ndërtime digash, hidrocentralesh dhe hidrovoresh.

"d) me kërkesën me shkrim të drejtorit të përgjithshëm të Agjencisë së Zhvillimit të Territorit."

3. Ministrinë e linjës depozitojnë në Inspektoratin Kombëtar të Mbrojtjes së Territorit, brenda 1 muaji nga hyrja në fuqi e marrëveshjes koncesionare, kopje të plota të këtyre marrëveshjeve dhe përcaktime konkrete të mjediseve, në kuptim të pikës 1, të këtij neni, ku parashikohet të operojë koncesionari.

4. Në përfundim të çdo inspektimi, sipas pikës 2, të këtij neni, kopja e plotë e procesverbalit dhe/ose vendimit përkatës i dërgohet, për dijeni, autoritetit kontraktor ose organit shtetëror të autorizuar, sipas rastit, për inspektime, në përputhje me shkronjën "a" dhe çdo kërkuar për inspektime, në përputhje me shkronjat "b", "c" ose "ç", të pikës 2, të këtij neni.